

De Europæiske Fællesskabers Tidende

ISSN 0378-7001

C 391

41. årgang

15. december 1998

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

Informationsnummer

Indhold

Side

98/C 391/01

Retsakter vedtaget i henhold til afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union

Forklarende rapport til konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater

1

(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union)

FORKLARENDE RAPPORT

til konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater

(Godkendt af Rådet den 3. december 1998)

(98/C 391/01)

I. INDLEDNING

Den Europæiske Unions medlemsstaters strafferet indeholder, som praktisk talt overalt i verden, bestemmelser til bekæmpelse af aktiv og passiv bestikkelse af nationale tjenestemænd. Selv om de strafferetlige definitioner på bestikkelse kan variere fra medlemsstat til medlemsstat, har de aspekter tilfælles, der åbner mulighed for en fælles definition.

Man har i lang tid på internationalt plan snarere end på nationalt plan erkendt, at den største svaghed i bekæmpelsen af grænseoverskridende bestikkelse er, at medlemsstaternes strafferet ikke omfatter bestemmelser vedrørende bestikkelse af udenlandske embedsmænd og embedsmænd ansat ved internationale organisationer. Definitionen på en tjenestemand eller embedsmand gælder med hensyn til anvendelsen af national strafferet i mange medlemsstater kun nationale tjenestemænd, og selv om udtrykket ikke er defineret særlig snævert, fortolkes det ofte restriktivt.

Ifølge de fleste medlemsstaters strafferet er det således ikke strafbart at forsøge at bestikke andre medlemsstaters embedsmænd, selv om det er sket på deres eget område eller på foranledning af en af deres egne statsborgere⁽¹⁾. Selv om den strafbare adfærd i visse tilfælde kan retsforfølges under anden anklage end bestikkelse, f.eks. svig eller underslæb, er der stor risiko for, at selve bestikkelsen ikke vil blive straffet.

Denne situation, der længe har været i fokus i internationale fora (navnlig OECD⁽²⁾ og Europarådet), og som er blevet behandlet i utallige henstillinger og resolutioner, er blevet mere og mere utålelig i Den Europæiske Union på grund af de tættere forbindelser mellem medlemsstaterne og deres fælles medlemskab af Det Europæiske Fællesskab, der er en overnational organisation, som bygger på retsstatsprincippet og har sine egne institutioner og en stor stab af tjenestemænd.

Rent bortset fra det principielle i spørgsmålet hæmmer denne situation ofte det retlige samarbejde mellem medlemsstater, hvor betingelsen om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt.

Et første skridt til at imødegå denne situation blev taget, da Rådet udarbejdede protokollen af 27. september 1996⁽³⁾ til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser⁽⁴⁾; denne protokol er endvidere en udmøntning af punkt 7,

⁽¹⁾ Se Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om EU's politik mod korruption (KOM(97) 192 endelig udg.), s. 3.

⁽²⁾ Efter denne konventions indgåelse er der blevet indgået en OECD-konvention om bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske embedsmænd i det internationale handelssamkvem, som blev åbnet for undertegnelse den 17. december 1997.

⁽³⁾ EFT C 313 af 23.10.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 49.

litra h), i Rådets resolution af 6. december 1994 om retlig beskyttelse af Fællesskabets økonomiske interesser ⁽¹⁾, hvori det hedder, at »medlemsstaterne bør træffe effektive foranstaltninger til retsforfølgning af tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, der bestikker eller bliver bestukket i forhold vedrørende Fællesskabernes økonomiske interesser«.

Da protokollen imidlertid er knyttet til den overordnede konvention, kunne den kun kræve, at medlemsstaterne gør svig mod De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser strafbart; det vil ifølge definitionen i protokollens artikel 2 og 3 sige en handling eller undladelse »... som skader eller vil kunne skade De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser«.

Den italienske regering forelagde i 1996 et udkast til konvention for at få gjort enhver form for bestikkelse, der involverer EU-tjenestemænd eller tjenestemænd i medlemsstaterne, og ikke blot bestikkelse i forbindelse med svig til skade for Fællesskabernes finansielle interesser, strafbar. Selv om udkastet i vidt omfang byggede på bestemmelser og definitioner, som delegationerne var nået til enighed om under tidligere drøftelser om protokollen, var der ikke desto mindre tale om en selvstændig retsakt, der skulle finde generel anvendelse, og som indeholdt de nødvendige tillægsbestemmelser om retligt samarbejde og Domstolens kompetence. I forlængelse af dette initiativ vedtog Rådet den 26. maj 1997 retsakten om udarbejdelse af konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽²⁾.

Gennemførelsen af ovennævnte konvention vil også kunne bidrage til at få det indre marked til at fungere og medvirke til gennemførelsen af den politiske retningslinje nr. 13 i handlingsplanen af 28. april 1997 til bekæmpelse af organiseret kriminalitet ⁽³⁾, som blev godkendt af Det Europæiske Råd i Amsterdam.

Det skal bemærkes, at dele af denne forklarende rapport er udarbejdet på grundlag af bemærkningerne i de forklarende rapporter til konventionen af 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser ⁽⁴⁾ og til protokollen af 1996 ⁽⁵⁾ til denne konvention.

II. BEMÆRKNINGER TIL ARTIKLERNE

Artikel 11

Definitioner

I denne indledende bestemmelse defineres det, hvad der overalt i konventionen forstås ved udtrykkene »tjenestemand«, »EF-tjenestemand« og »national tjenestemand«.

- 1.1. Den overordnede definition på »tjenestemand« i litra a) omfatter forskellige kategorier af tjenestemænd — EF-tjenestemænd og nationale tjenestemænd, herunder nationale tjenestemænd fra en anden medlemsstat — for at sikre en så bred og ensartet anvendelse som muligt af konventionens materielle bestemmelser med henblik på bekæmpelse af bestikkelse.

Disse kategorier defineres ved henvisning til deres respektive status.

- 1.2. Litra b) vedrører »fællesskabstjenestemaend«, hvorved der ikke blot forstås fastansatte tjenestemænd i snæver forstand, som er omfattet af vedtægten for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, men også de forskellige kategorier af personale, som er kontraktansat i henhold til ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte. Definitionen omfatter nationale eksperter, der er stillet til rådighed for De Europæiske Fællesskaber for at udøve hverv svarende til de hverv, der udøves af tjenestemænd eller øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber.

⁽¹⁾ EFT C 355 af 14.12.1994, s. 2.

⁽²⁾ EFT C 195 af 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 251 af 15.8.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT C 191 af 23.6.1997, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT C 11 af 15.1.1998, s. 5.

Domstol og Revisionsretten — er ikke omfattet af denne definition, men er dækket af konventionens artikel 4.

1.3. Sidste afsnit i litra b) sidestiller personalet ved organer, der er oprettet i henhold til EF-traktaterne, med fællesskabstjenestemænd. Dette vedrører på nuværende tidspunkt:

- Det Europæiske Samarbejdsagentur ⁽¹⁾
- Den Europæiske Investeringsbank ⁽²⁾
- Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse ⁽³⁾
- Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene ⁽⁴⁾
- Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze ⁽⁵⁾
- Den Europæiske Investeringsfond ⁽⁶⁾
- Det Europæiske Miljøagentur ⁽⁷⁾
- Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut ⁽⁸⁾
- Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug ⁽⁹⁾
- Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering ⁽¹⁰⁾

— Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur ⁽¹¹⁾

— Harmoniseringskontoret for det Indre Marked (varemærker, mønstre og modeller) ⁽¹²⁾

— Den Europæiske Centralbank ⁽¹³⁾

— EF-Sortsmyndigheden ⁽¹⁴⁾

— EU-organernes Oversættelsescenter ⁽¹⁵⁾

— Det Europæiske Observatorium for Racisme og Fremmedhad ⁽¹⁶⁾.

Denne bestemmelse vedrører personale ved eksisterende eller kommende organer, der i meget bred forstand er ansvarlige for gennemførelsen af fællesskabslovgivning, som allerede er eller vil blive vedtaget i henhold til fællesskabstraktaterne.

1.4. I litra c) defineres begrebet »national tjenestemand« som en tjenestemand eller en anden person, der virker i offentlig tjeneste, som defineret i den enkelte medlemsstats lovgivning med henblik på dens egen strafferet. Definitionen i strafferetten i tjenstemandens hjemland har således fortrinsret. Når sagen vedrører en national tjenestemand fra den retsforfølgende medlemsstat, finder den nationale definition derfor anvendelse. Hvis sagen derimod vedrører en tjenestemand fra en anden medlemsstat, er det sædvanligvis definitionen i denne medlemsstats lovgivning, der anvendes af den retsforfølgende medlemsstat. Har den pågældende imidlertid ikke status som tjenestemand i henhold til lovgivningen i den pågældende anden medlemsstat, er denne definition ikke nødvendigvis afgørende. Dette fremgår klart af litra c), andet afsnit, ifølge hvilket en medlemsstat kun er forpligtet til at anvende definitionen på »national tjenestemand«, i

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3245/81 (EFT L 328 af 16.11.1981, s. 1).

⁽²⁾ EF-traktatens artikel 198 D og 198 E.

⁽³⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 337/75 (EFT L 39 af 13.2.1975, s. 1). Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 354/95 (EFT L 41 af 23.2.1995, s. 1).

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1365/75 (EFT L 139 af 30.5.1975, s. 1), ændret ved forordning (EØF) nr. 1947/93 (EFT L 181 af 23.7.1993, s. 13).

⁽⁵⁾ Konventionen om oprettelse af et europæisk universitetsinstitut (EFT C 29 af 9.2.1976, s. 1).

⁽⁶⁾ Vedtægterne for Den Europæiske Investeringsfond (EFT L 173 af 7.7.1994, s. 1); jf. ligeledes artikel 30 i protokollen vedrørende vedtægterne for Den Europæiske Investeringsfond og EF-traktatens artikel 239.

⁽⁷⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1210/90 (EFT L 120 af 11.5.1990, s. 1).

⁽⁸⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1360/90 (EFT L 131 af 23.5.1990, s. 1). Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 2063/94 (EFT L 216 af 20.8.1994, s. 9).

⁽⁹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 302/93 (EFT L 36 af 12.2.1993, s. 1). Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 3294/94 (EFT L 341 af 30.12.1994, s. 7).

⁽¹⁰⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 2309/93 (EFT L 214 af 24.8.1993, s. 1). Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 649/98 (EFT L 88 af 24.3.1998, s. 7).

⁽¹¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2062/94 (EFT L 216 af 20.8.1994, s. 1). Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 1643/95 (EFT L 156 af 7.7.1995, s. 1).

⁽¹²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 40/94 (EFT L 11 af 14.1.1994, s. 1). Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 2868/95 (EFT L 303 af 15.12.1995, s. 1).

⁽¹³⁾ EF-traktatens artikel 4 A; protokol vedrørende statutter for Det Europæiske System af Centralbanker og for Den Europæiske Centralbank, der findes som bilag til traktaten om Den Europæiske Union.

⁽¹⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 (EFT L 227 af 1.9.1994, s. 1). Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 2506/95 (EFT L 258 af 28.10.1995, s. 3).

⁽¹⁵⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2965/94 (EFT L 314 af 7.12.1994, s. 1). Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 2610/95 (EFT L 268 af 10.11.1995, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1035/97 (EFT L 151 af 10.6.1997, s. 1).

det omfang denne definition er forenelig med dens nationale lovgivning, og derfor kan vælge at bestemme, at bestikkelse, der involverer en anden medlemsstats nationale tjenestemænd, kun vedrører tjenestemænd, hvis status er forenelig med medlemsstatens egen definition på national tjenestemand. Selv om en medlemsstat ikke er forpligtet til at afgive en speciel erklæring herom, kan den erklære, at den har besluttet at anvende denne mulighed generelt.

Det bemærkes, at henvisningen til lovgivningen i tjenestemandens medlemsstat generelt betyder, at der kan tages behørigt hensyn til særlige nationale forhold med hensyn til status for personer, der udøver offentlige hverv.

Det fremgår imidlertid af artikel 4, stk. 2 og 3, at begrebet »national tjenestemand« ikke automatisk omfatter parlamentsmedlemmer, ministre, medlemmer af højesteret eller medlemmer af en revisionsret i medlemsstaterne. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at en medlemsstat kan udvide sin definition af »national tjenestemand« til at omfatte en eller flere af disse personkategorier.

Artikel 2

Passiv bestikkelse

I artikel 2 defineres de elementer, der indgår i passiv bestikkelse. Som mange af konventionens øvrige bestemmelser bygger affattelsen, med de nødvendige tilpasninger, hovedsagelig på de tilsvarende artikler i protokollen til konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (i det følgende benævnt »første protokol«).

- 2.1. I stk. 1 opregnes en række elementer, der indgår i bestikkelse af en tjenestemand, og hvoraf forsæt er en nødvendig bestanddel.
- 2.2. De vigtigste elementer i bestikkelse omfatter: at anmode om, at modtage og at tage imod visse ting »direkte eller gennem tredjemand«.

Dette omfatter:

- en tjenestemand, som ensidigt anmoder om en fordel for sig selv ved eksplicit eller implicit at lade en anden person forstå, at han må »betale« for at få udført eller ikke udført en officiel handling; det er uvæsentligt, om der reageres på anmodningen, da det er selve anmodningen, der er kernen i lovovertrædelsen

- den pågældendes accept eller modtagelse af visse ting efter overensstemmelse mellem ham selv og giveren; lovovertrædelsen er fuldbyrdet, når der er givet udtryk for samtykke, selv om tjenestemanden senere giver afkald på aftalens opfyldelse eller returnerer den modtagne ting.

Konventionen sonderer ikke mellem direkte og indirekte bestikkelsesmidler. Den omstændighed, at en tredjemand kan være involveret, hvorved passiv bestikkelse udvides til også at omfatte tjenestemandens indirekte handlinger, medfører nødvendigvis, at strafbarheden af tjenestemandens adfærd fastslås, uanset om den deltagende tredjemand har handlet i god eller ond tro.

- 2.3. Lovovertrædelsen omfatter også de tilfælde, hvor en tjenestemand f.eks. anmoder om en gave eller en anden fordel, ikke til sig selv, men til en tredjepart, som f.eks. en ægtefælle eller en partner, en god ven, et politisk parti eller anden organisation.

- 2.4. De vigtigste elementer i bestikkelse omfatter tilbud, løfter eller fordele, uanset disses art, til gavn for tjenestemanden eller en anden person.

»Fordele, uanset disses art« er bevidst et bredt begreb, som ikke blot omfatter konkrete genstande (penge, værdigenstande, alle slags varer, tjenesteydelser), men også alt, hvad der kan være af indirekte interesse, såsom afvikling af den bestukne persons gæld, arbejde på ejendom, der tilhører den pågældende. Denne opregning er ikke udtømmende. Begrebet fordel, der er anmodet om, modtaget eller lovet, omfatter alle former for materielle eller immaterielle fordele.

I konventionens forstand er det tidspunkt, hvor de ting, der udgør substansen i bestikkelsen, ydes eller tilvejebringes, uvæsentligt. Ved udtrykkeligt at nævne »tage imod løfter« tager stk. 1 højde for senere udbetalinger, hvis de har oprindelse i en strafbar aftale mellem den bestukne og bestikkeren.

- 2.5. Bestemmelsen er affattet således, at anmodningen eller accepten skal ligge forud for tjenestemandens handling eller undladelse, da det i teksten helt klart hedder »en tjenestemand ... anmoder om eller modtager fordele ... eller tager imod et løfte herom, for ... at udføre eller undlade at udføre en handling ...«.

Bestemmelsen skal derfor forstås således, at hvis en person modtager en fordel, efter at en handling er udført, er medlemsstaterne ikke forpligtet til at indføre strafansvar, hvis der ikke forinden er blevet anmodet om eller taget imod en fordel. Artiklen gælder heller ikke gaver, som ikke er knyttet til nogen efterfølgende handling fra en tjenstemands side i udøvelsen af hans hverv.

I medfør af konventionens artikel 11 er der selvfølgelig ikke noget til hinder for, at medlemsstater, der måtte ønske det, også kan kriminalisere bestikkelse, der består i at modtage en fordel, som tjenestemanden har anmodet om eller accepteret efter at have udført handlingen i strid med sit hverv.

- 2.6. Konventionen finder anvendelse på adfærd, der er knyttet til en tjenstemands hverv eller pligter. Konventionen finder anvendelse på udførelsen eller undladelsen af enhver handling, som i medfør af en lov eller retsforskrift hører med til beføjelserne for indehaveren af embedet eller hvervet (tjenestepagt), for så vidt handlingerne udføres i strid med tjenstemandens pligter.

Lovgivningen i visse medlemsstater omfatter endvidere tilfælde, hvor en tjenestemand i strid med sin officielle pligt til at være upartisk modtager en fordel til gengæld for at handle i overensstemmelse med sit hverv (f. eks. at give fortrinsbehandling ved at fremskynde eller suspendere behandlingen af en sag). Også disse tilfælde er omfattet af denne artikel.

- 2.7. Ifølge stk. 2 skal medlemsstaterne træffe de straffetretlige foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at den adfærd, der er beskrevet i stk. 1, er strafbar.

Det er derfor medlemsstaternes opgave at undersøge, om deres nuværende strafferet faktisk dækker alle de relevante personkategorier og former for adfærd, og hvis dette ikke er tilfældet, vedtage bestemmelser, hvorved der indføres en eller flere hertil svarende lovovertrædelser i deres straffelovgivning. Medlemsstaterne kan gøre dette ved at indføre en enkelt, generel lovovertrædelse eller flere specifikke lovovertrædelser i deres straffelovgivning.

Artikel 3

Aktiv bestikkelse

I denne artikel beskrives den lovovertrædelse, der består i aktiv bestikkelse af en tjenestemand.

Bestemmelsen er en naturlig følge af den lovovertrædelse, der er defineret i artikel 2, set fra bestikkerens side; den har navnlig til formål at sikre, at den offentlige forvaltning fungerer korrekt, og at beskytte tjenestemanden mod eventuelle manøvrer rettet mod ham, ud fra den antagelse, at aktiv og passiv bestikkelse i de fleste medlemsstater er særskilte, selvstændige lovovertrædelser, der kan retsforfølges særskilt og selvstændigt.

Stk. 1 opregner de former for strafbar adfærd fra bestikkerens side, som udgør aktiv bestikkelse af en tjenestemand.

- 3.1. »At en person med forsæt ... lover eller yder ... en fordel« vedrører bestikkeren, uanset i hvilken egenskab (forretning, offentlig tjeneste, osv.) han handler; bestikkeren kan være en privatperson, der handler som sådan eller for et selskab, eller en person, der udøver et offentligt hverv.

Bestikkelsen skal foretages med forsæt, dvs. ud fra et udtrykkeligt ønske om at få tjenestemanden til at udføre handlinger, der er i strid med de pligter, som er knyttet til offentligt tjeneste.

Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en lovovertrædelse i de tilfælde, hvor bestikkeren handler med fortsæt, men tager fejl med hensyn til de beføjelser, han tror tjenestemanden har, er et spørgsmål, som skal afgøres i henhold til medlemsstaternes nationale ret.

- 3.2. Bestikkerens handling kan bestå i, direkte eller gennem en tredjemand, at love eller yde en materiel eller immateriel fordel uanset dennes art, og uanset om der reageres på tilbuddet, og uanset om fordelens rent faktisk bliver ydet.

Bestikkelsen kan være ensidig eller gensidig; den kan vedrøre en materiel eller immateriel ting; begrebet fordel skal forstås i den bredest mulige betydning, jf. punkt 2.4 og 2.5 ovenfor.

I artiklen sondres der ikke mellem de — direkte eller indirekte — midler, hvorved bestikkelsen finder sted. Den omfatter enhver form for bestikkelse, der enten direkte eller gennem en tredjemand er rettet mod tjenestemanden.

- 3.3. Aktiv bestikkelse er rettet mod en person, som pr. definition skal være en tjenestemand, uanset om fordelingen er beregnet for tjenestemanden selv eller en anden person.
- 3.4. Aktiv bestikkelse forfølger samme mål som passiv bestikkelse; jf. punkt 2.6.
- 3.5. Artikel 3, stk. 2, har samme ordlyd som artikel 2, stk. 2; jf. punkt 2.7.

Artikel 4

Ligestilling

Denne artikel har til formål at udvide og skærpe anvendelsen af de foranstaltninger til bekæmpelse af bestikkelse, der indføres med konventionen, ved at kræve, at alle medlemsstaters strafferet tilpasses, så de også omfatter lovovertrædelser begået af enkeltpersoner, der beklæder en særlig stilling i EF-institutionerne. Som det er tilfældet med den første protokol indføres der et ligestillingsprincip, som går ud på, at medlemsstaterne er forpligtet til at lade medlemmer af EF-institutionerne omfatte af de samme bestemmelser, der gør bestikkelse til en strafbar handling, og som gælder for personer, der bestrider tilsvarende hverv i deres egne institutioner.

- 4.1. I stk. 1 knæses principperne om, at lovovertrædelser, som ministre, parlamentsmedlemmer, medlemmer af højesteretter og revisionsretter kan dømmes for, skal udvides til også at omfatte tilsvarende personer under udøvelsen af deres hverv i EF-institutionerne (medlemmer af Kommissionen, medlemmer af Europa-Parlamentet, medlemmer af Domstolen for De Europæiske Fællesskaber og medlemmer af Revisionsretten).

Heraf følger, at for så vidt angår strafbare handlinger i form af bestikkelse vil medlemmer af Kommissionen blive sidestillet med nationale ministre, medlemmer af Europa-Parlamentet med medlemmer af de nationale parlamenter, medlemmer af Domstolen for De Europæiske Fællesskaber med

medlemmer af medlemsstaternes højesteretter og medlemmer af Revisionsretten med deres nationale kolleger. I kraft af denne ligestilling skal nationale bestemmelser, for så vidt de vedrører lovovertrædelser begået af medlemmer af nationale parlamenter og ministre mv. udvides, så de kommer til at gælde for ovennævnte medlemmer af De Europæiske Fællesskabers institutioner.

Bestemmelsen kræver selvfølgelig ikke, at der skal fastsættes regler om særlige lovovertrædelser for sådanne personer i en medlemsstat. Hvis en medlemsstat allerede anvender de samme bestemmelser vedrørende bestikkelse af ministre, parlamentsmedlemmer eller medlemmer af retsvæsenet som dem, der gælder for bestikkelse af tjenestemænd, er det tilstrækkeligt at kriminalisere bestikkelse af medlemmer af fællesskabsinstitutionerne ved at anvende disse generelle bestemmelser.

- 4.2. Da visse medlemsstater ikke har nogen revisionsret, betragtes følgende instanser som svarende hertil:

- National Audit Office i Det Forenede Kongerige
- Office of the Comptroller and Auditor-General i Irland
- Rigsrevisionen i Danmark
- Riksrevisionsverket i Sverige
- Valtiontalouden tarkastusvirasto/Statens revisionsverk i Finland.

- 4.3. Stk. 2 giver mulighed for at fravige ligestillingsprincippet i stk. 1 i de medlemsstater, hvor ministres strafansvar er reguleret i en særlovgivning, der gælder for særlige nationale forhold. Muligheden for at fravige princippet udelukker dog ikke, at der skal indføres en form for strafansvar for lovovertrædelser begået af eller over for medlemmer af Kommissionen i henhold til den nationale straffrets almindelige regler.

Denne mulighed vil især kunne vise sig nyttig i medlemsstater som Danmark, hvor de strafferetlige regler for ministres ansvar gælder i specifikke forhold (f. eks. når en minister kan gøres strafferetligt ansvarlig for handlinger foretaget af hans under-

ordnede), hvor andre personer i en ledende stilling normalt ikke ville kunne pålægges strafansvar.

- 4.4. Ifølge stk. 3 berører de forudgående stykker om ligestilling med hensyn til strafbarhed »ikke de bestemmelser om straffeproses og om domstolskompetence, der gælder i hver enkelt medlemsstat«.

For så vidt angår de forskellige stykker i artikel 4 taget under ét kan konventionen ikke berøre eller anfægte nationale strafferetlige regler eller regler, der giver domstole kompetence til at prøve sager vedrørende de pågældende lovovertrædelser. Men dette forhindrer ikke, at artiklen har fuld virkning i de nationale retssystemer.

Følgende skal dog specielt bemærkes vedrørende personer, der er omfattet af stk. 1, og med hensyn til hvilke ligestillingsprincippet generelt og uden undtagelse indebærer strafferetlig ligebehandling. I de tilfælde, hvor en særlov i en medlemsstat giver en særlig domstol (eller en domstol i en særlig sammensætning) kompetence til at prøve sager, hvori ministre, parlamentsmedlemmer, medlemmer af højesteretter eller medlemmer af revisionsretter er anklaget for en lovovertrædelse, kan denne domstol også tillægges kompetence til at prøve tilsvarende sager, der vedrører medlemmer af Kommissionen, medlemmer af Europa-Parlamentet, medlemmer af De Europæiske Fællesskabers Domstol samt medlemmer af Revisionsretten, men uden at det berører de nationale bestemmelser om domstolskompetence.

- 4.5. Stk. 4 fastsætter, at konventionen ikke berører bestemmelserne om ophævelse af immunitet for personalet ved Fællesskabets institutioner.

Ophævelse af immunitet er således fortsat en betingelse for udøvelse af domsmyndighed. Konventionen anerkender, at hver af de pågældende institutioner har pligt til at lade bestemmelserne om privilegier og immuniteter få virkning under hensyntagen til gældende procedurer og retsmidler i henhold til fællesskabsretten ⁽¹⁾.

Artikel 5

Sanktioner

- 5.1. Ifølge artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at aktiv og passiv bestikkelse, der er defineret i

artikel 2 og 3, altid straffes med strafferetlige sanktioner, dvs. at der er mulighed for domstolsprøvelse.

Dette gælder ligeledes for medvirken til og anstiftelse af sådanne lovovertrædelser, som skal fortolkes i overensstemmelse med definitionerne i den enkelte medlemsstats strafferet.

Da lovovertrædelserne aktiv og passiv bestikkelse omfatter fremsættelse af løfter, også selv om disse ikke opfyldes, er det ikke blevet anset for nødvendigt at stille krav om, at forsøg på aktiv eller passiv bestikkelse skal gøres strafbart. Det er imidlertid klart, at de medlemsstater, som måtte ønske det, også kan gøre forsøg på at begå de pågældende lovovertrædelser strafbare.

Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning, jf. den kendte dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Domstol, som i sag 68/88 ⁽²⁾ udtalte følgende: »medlemsstaterne skal navnlig drage omsorg for, at overtrædelser af fællesskabsretten sanktioneres efter samme materielle og processuelle regler, som efter national ret gælder for overtrædelser af samme art og grovhed, og sanktionen skal under alle omstændigheder være effektiv, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.«

Medlemsstaterne har, når de skal efterkomme denne bestemmelse, en vis skønsmargen med hensyn til at bestemme arten af de sanktioner, som idømmes, samt hvor strenge de skal være. Disse behøver ikke nødvendigvis altid at indebære frihedsstraf: som et alternativ eller supplement til fængsling kan der også idømmes bødestraf.

- 5.2. I alvorlige tilfælde kræver konventionen dog, at medlemsstaterne sørger for, at der idømmes frihedsstraf, som kan medføre udlevering. Under alle omstændigheder vil det være op til medlemsstaterne at beslutte, hvilke kriterier eller faktiske forhold der bestemmer en lovovertrædelses grovhed på baggrund af deres respektive retstraditioner.

- 5.3. Stk. 2 omhandler forbindelsen mellem strafferet og disciplinære regler, når omstændighederne er af en sådan art, at den samme bestikkelsehandling kan falde ind under begge; princippet om de nationale

⁽¹⁾ Jf. især artikel 18 i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter.

⁽²⁾ Dom af 21. september 1989, Sml. s. 2965.

eller Fællesskabets disciplinære systemers uafhængighed har fortrinsret, idet gennemførelse af en straffesag »ikke berører de kompetente myndigheds udøvelse af disciplinære beføjelser over for nationale tjenestemænd eller fællesskabstjenestemænd«.

For at tage hensyn til visse nationale retstraditioner kan medlemsstaternes myndigheder ifølge stk. 2 endvidere lade principperne i deres egen lovgivning få virkning, således at der ved fastlæggelsen af den strafferetlige sanktion kan tages hensyn til disciplinære sanktioner, som tidligere er pålagt samme person for samme adfærd. Dette er en specifik bestemmelse, der ikke er obligatorisk i medlemsstater, som ikke anerkender eller håndhæver disciplinære sanktioner.

Artikel 6

Virksomhedslederes strafferetlige ansvar

- 6.1. Denne artikel er næsten helt og holdent overtaget fra artikel 3 i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser. Ligesom i den pågældende konvention har bestemmelsen til formål at sikre, at virksomhedsledere eller andre personer, der har juridiske eller faktiske beføjelser i en virksomhed, ikke automatisk skal kunne unddrage sig enhver form for strafferetligt ansvar, når underordnede på virksomhedens vegne har begået aktiv bestikkelse.

Konventionen giver medlemsstaterne stort spillerum til at fastlægge, på hvilket grundlag virksomhedsledere og beslutningstagere strafferetligt kan drages til ansvar.

I henhold til artikel 6 kan medlemsstaterne gøre et strafferetligt ansvar gældende over for virksomhedsledere eller beslutningstagere for handlinger, som disse selv har begået (som gerningsmænd, medgerningsmænd, bagmænd eller medskyldige), men medlemsstaterne har endvidere mulighed for at gøre et sådant ansvar gældende over for de pågældende på et andet grundlag.

Således vil en medlemsstat i henhold til artikel 6 kunne gøre virksomhedsledere strafferetligt ansvarlige, når de har tilsidesat en tilsyns- eller kontrolforpligtelse (*culpa in vigilando*). I denne forbindelse vil virksomhedslederes strafansvar kunne gøres gældende på baggrund af en strafbar handling,

som ikke er bestikkelse, men tilsidesættelse af en tilsyns- eller kontrolforpligtelse.

Uagtsomhed eller uduelighed vil også kunne danne grundlag for at gøre virksomhedsledere strafferetligt ansvarlige.

Endelig forhindrer artikel 6 ikke medlemsstaterne i at fastsætte, at virksomhedsledere og beslutningstagere kan gøres objektivt strafferetligt ansvarlige for andres handlinger, uden at det er nødvendigt at bevise, at de har gjort sig skyldige i forseelse, uagtsomhed eller manglende tilsyn.

Problemet med juridiske personers ansvar behandles dog ikke direkte i konventionen. Der mindes dog om, at artikel 3 i anden protokol til konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser kræver, at medlemsstaterne indfører forskellige former for ansvar for juridiske personer, herunder også ansvar for aktiv bestikkelse til skade for De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser. En lignende bestemmelse er medtaget i den nyligt vedtagne OECD-konvention. Man kan således roligt sige, at medlemsstaterne under alle omstændigheder vil skulle overveje spørgsmålet på baggrund af de forpligtelser, der følger af disse retsakter.

Artikel 7

Straffemyndighed

- 7.1. I denne artikel opstilles en række kriterier, som tillægger nationale retshåndhavende og retlige myndigheder kompetence til at retsforfølge og prøve sager vedrørende lovovertrædelser, der er omfattet af konventionen, dvs. aktiv og passiv bestikkelse og de overtrædelser, der i medfør af ligestillingsprincippet er omhandlet i artikel 4. I analogi med den løsning, der allerede er vedtaget i forbindelse med instrumenterne om beskyttelse af Fællesskabernes finansielle interesser, foreslås der fire kompetencekriterier, hvoraf dog kun det ene (territorialitetsprincippet) er obligatorisk for alle medlemsstater, da de tre andre kriterier kan fraviges ved hjælp af en erklæring i henhold til stk. 2.
- 7.2. Ifølge stk. 1 skal alle medlemsstater i princippet fastlægge deres straffemyndighed i mindst fire situationer:

- a) i de tilfælde, hvor lovovertrædelsen helt eller delvis er begået på dens område, dvs. bestikkesehandlingen finder sted dér, fordelen gives dér, eller den strafbare aftale indgås dér, uanset bestikkersens eller den involverede tjenestemands status eller nationalitet (territorialprincippet)
- b) i de tilfælde, hvor gerningsmanden er statsborger eller tjenestemand i medlemsstaten (princippet om den aktive person): kriteriet vedrørende gerningsmandens status betyder, at straffemyndigheden kan fastlægges uanset *lex loci delicti*. Det er derefter op til medlemsstaterne at iværksætte retsforfølgelse for lovovertrædelser begået i udlandet, herunder også i tredjelande. Dette er særlig vigtigt for medlemsstater, som ikke udleverer deres egne statsborgere
- c) i de tilfælde, hvor lovovertrædelsen er begået over for en statsborger i medlemsstaten, og denne er tjenestemand i eller medlem af en fællesskabsinstitution (princippet om den passive person). Dette princip er især vigtigt i tilfælde af aktiv bestikkelse i udlandet begået af personer, som ikke er statsborgere i den pågældende medlemsstat
- d) i de tilfælde, hvor gerningsmanden er fællesskabstjenestemand i en fællesskabsinstitution med hjemsted i den pågældende medlemsstat. Hjemstedskriteriet kan vise sig hensigtsmæssigt i ekstraordinære tilfælde, som ikke dækkes af andre kompetenceregler, f.eks. hvor en lovovertrædelse begås uden for Fællesskabet af en EF-tjenestemand, som ikke er statsborger i en medlemsstat ⁽¹⁾.

7.3. Som allerede nævnt får en medlemsstat, der måtte ønske det, med stk. 2 mulighed for at undlade at acceptere eller for på visse betingelser at acceptere reglerne i litra b), c) og d), ved at fremsætte en erklæring herom samtidig med afgivelsen af den i konventionens artikel 13, stk. 2, nævnte notifikation.

Der mindes om, at denne bestemmelse i overensstemmelse med konventionens artikel 15 er den ene af kun to bestemmelser, som der kan tages forbehold over for.

Artikel 8

Udlevering og retsforfølgning

Artikel 8 bygger ligesom artikel 9, 10 og 11 i vid udstrækning på konventionen om beskyttelse af De Euro-

pæiske Fællesskabers finansielle interesser, navnlig dennes artikel 5, og er kun blevet ændret, hvor det var nødvendigt. Begge bestemmelser skulle således udtrykkeligt også finde anvendelse på første protokol, jf. henvisningsklausulen i artikel 7 i sidstnævnte instrument. Som i artikel 5 i ovennævnte konvention er reglerne i denne artikel tænkt som et supplement, for så vidt angår bestikkelse, der involverer fællesskabstjenestemænd og tjenestemænd fra medlemsstaterne, til de bestemmelser om udlevering af egne statsborgere, som allerede gælder mellem medlemsstaterne, og som fremgår af bilaterale eller multilaterale udleveringsaftaler.

Det skal først understreges, at en række medlemsstater ikke udleverer egne statsborgere. Artikel 8 indeholder bestemmelser, som tager sigte på at undgå, at personer, der formodes at have gjort sig skyldige i bestikkelse, kan gå fuldstændigt ustraffede som følge af dette princip.

Begrebet »statsborger« skal i artikel 8 forstås på grundlag af de erklæringer, som stater, der er kontraherende parter i den europæiske konvention om udlevering af 13. december 1957, måtte have fremsat i henhold til denne konventions artikel 6, stk. 1, litra b).

I henhold til artikel 8 skal en medlemsstat, der ikke udleverer egne statsborgere, i første række træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at fastsætte sin straffemyndighed med hensyn til de lovovertrædelser, som er defineret og strafbare i henhold til artikel 2, 3 og 4 i konventionen, når disse begås af en af medlemsstatens egne statsborgere i en anden medlemsstat.

Endvidere fastsættes det i artikel 8, at den anmodede medlemsstat skal forelægge sagen for sine kompetente myndigheder med henblik på retsforfølgning, når der er begået bestikkelse på en medlemsstats territorium af en anden medlemsstats statsborger, som ikke kan udleveres udelukkende med den begrundelse, at medlemsstaten ikke udleverer egne statsborgere. I artikel 8, stk. 2, fastslås således klart princippet »aut dedere, aut judicare«. Hensigten med denne bestemmelse er dog ikke at indvirke på de nationale regler med hensyn til straffesagens forløb.

For at dette princip kan føres ud i livet, forpligter den begærende medlemsstat sig til at oversende akter, oplysninger og bevismidler vedrørende lovovertrædelsen til den medlemsstat, der indleder retsforfølgningen af sin egen statsborger. Den begærende medlemsstat skal holdes underrettet om retsforfølgningen og resultaterne heraf.

Artikel 8 indeholder ikke nogen betingelser, som skal være opfyldt, før den anmodede stat indleder retsforfølgningen. Den begærende stat behøver således ikke at fremsætte en formel anmodning til den anmodede stat om at indlede straffesagen.

⁽¹⁾ Selv om en EF-tjenestemand sædvanligvis vil være statsborger i en af medlemsstaterne, findes der dog undtagelser herfra.

Endvidere gøres der opmærksom på, at ligesom da den første protokol blev indgået, blev det i dette tilfælde ikke anset for nødvendigt at medtage bestemmelsen i artikel 5, stk. 3, i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, der forbyder, at udlevering kan nægtes blot med den begrundelse, at der er tale om overtrædelser af skattelovgivningen. I modsætning til lovovertrædelser til skade for Fællesskabets finansielle interesser er en sådan undtagelse irrelevant i tilfælde af bestikkelse.

Artikel 9

Samarbejde

Som allerede nævnt vedrører konventionen både bestikkelse i en enkelt medlemsstat og bestikkelse, der involverer fællesskabstjenestemænd eller tjenestemænd fra andre medlemsstater. Sidstnævnte kategori er klart den største nyskabelse i konventionen, og den må nødvendigvis også indeholde grænseoverskridende aspekter. Da grænseoverskridende efterforskningsaktioner i disse sager er meget komplicerede, er samarbejde af fundamental betydning.

De forskellige former for samarbejde, der er nævnt i stk. 1, er at betragte som eksempler. Formålet med ordene »f.eks.« i denne bestemmelse er at tage højde for forholdene i visse stater, som ikke er parter i alle europæiske konventioner af relevans for det strafferetlige samarbejde. Det drejer sig om gensidig retshjælp på det strafferetlige område, udlevering, overførsel af retsforfølgning eller fuldbyrdelse af straffedomme afsagt i udlandet; alle er anført som eksempler, således at der i hvert enkelt tilfælde kan vælges det bedst egnede samarbejdsmiddel. Gældende konventioner mellem medlemsstaterne på dette område berøres ikke af denne konvention.

Stk. 2 omhandler det tilfælde, hvor mere end én medlemsstat er kompetent til at indlede retsforfølgning for en lovovertrædelse på grundlag af de samme forhold.

I sådanne tilfælde pålægges det medlemsstaterne at samarbejde indbyrdes for at afgøre, hvilken stat der skal være kompetent til at retsforfølge. Formålet med bestemmelsen er at forbedre effektiviteten ved i videst muligt omfang at samle retsforfølgningen i en enkelt medlemsstat.

For at afgøre sådanne kompetencekonflikter vil medlemsstaterne f.eks. kunne tage følgende elementer i betragtning: omfanget af den bestikkelse, som er begået på deres respektive territorier, stedet, hvor de pågældende fordele er blevet ydet, stedet, hvor de mistænkte personer er blevet anholdt, hvilken nationalitet de pågældende har, hvorvidt der tidligere har været foretaget retsforfølgning mv.

Artikel 10

Ne bis in idem

I stk. 1 knæses »ne bis in idem«-princippet.

Dette princip er af ganske særlig betydning, når der er tale om international bestikkelse, som vil kunne retsforfølges ved domstolene i mere end en medlemsstat, og det ikke har været muligt at samle retsforfølgningen i en enkelt stat ved anvendelse af princippet i artikel 9, stk. 2.

Artiklen bygger i vid udstrækning på konventionen om anvendelse af »ne bis in idem«-princippet, der blev undertegnet den 25. maj 1987 i Bruxelles inden for rammerne af Det Europæiske Politiske Samarbejde. Lignende bestemmelser findes i artikel 54 ff. i konventionen af 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen.

I stk. 2 begrænses medlemsstaternes mulighed for at afgive erklæringer til nogle få særtilfælde. Disse tilfælde falder sammen med de tre tilfælde, der er nævnt i artikel 2 i konventionen om anvendelsen af »ne bis in idem«-princippet. Ifølge stk. 4 skal de undtagelser, som har været genstand for erklæringer, imidlertid ikke gælde, såfremt den medlemsstat, der har fremsat erklæringerne, alligevel har taget skridt over for den pågældende og har anmodet den anden medlemsstat om at retsforfølge eller udlevere ham.

Der skal især lægges mærke til muligheden for undtagelse i stk. 2 litra c), der vedrører et forhold, for hvilket der er afsagt dom i en anden medlemsstat, og som er begået af en tjenestemand i strid med dennes embedspligter. Selv om bestemmelsen er taget fra konventionen om anvendelsen af »ne bis in idem«-princippet, synes den særlig relevant i forbindelse med denne konvention, som udelukkende omhandler bestikkelse, da disse forhold i alle sager, hvor der afsiges dom i udlandet for passiv bestikkelse begået af en udenlandsk tjenestemand, helt klart må være begået af tjenestemanden i strid med dennes embedspligter. Stk. 2, litra c), kan derfor komme til at vise sig særlig vigtig i forbindelse med denne konvention alt efter de erklæringer, som medlemsstaterne afgiver samtidig med ratifikationen.

I stk. 3 fastsættes det, at den medlemsstat, som viderefører retsforfølgningen, under alle omstændigheder skal tage hensyn til det tidsrum, frihedsberøvelsen i en anden medlemsstat har varet.

I stk. 5 præciseres det, at de principper, der allerede gælder i forholdet mellem visse medlemsstater, og erklæringer i henhold til bilaterale eller multilaterale aftaler, ikke berøres.

*Artikel 11***Bestemmelser i national lovgivning**

Artikel 11 tillader medlemsstaterne i deres nationale lovgivning at vedtage bestemmelser, som er mere vidtgående end konventionens. Ligesom konventionerne om beskyttelse af Fællesskabernes finansielle interesser fastsætter denne konvention således minimumsnormer.

*Artikel 12***Domstolen**

I denne artikel præciseres det, hvilken kompetence De Europæiske Fællesskabers Domstol skal have til at bilægge tvister mellem medlemsstaterne og, i visse tilfælde, mellem medlemsstaterne og Kommissionen, om konventionens fortolkning eller anvendelse; den fastsætter endvidere, at Domstolen skal have kompetence til at fortolke nogle af artiklerne i konventionen ved præjudiciel afgørelse på anmodning af retterne i medlemsstaterne. Artiklen minder sine steder om lignende bestemmelser i andre instrumenter, der hidtil er blevet vedtaget under Afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union; det skal imidlertid fremhæves, at det er første gang, spørgsmålet om Domstolens kompetence til at træffe præjudicielle afgørelser er blevet behandlet og løst direkte i en konvention i stedet for i en særskilt protokol, som det er tilfældet med konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol)⁽¹⁾, konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser og konventionen om brug af informationsteknologi på toldområdet⁽²⁾.

Det præciseres i stk. 1, under hvilke omstændigheder Domstolen er kompetent til at bilægge tvister mellem medlemsstaterne om konventionens fortolkning eller anvendelse.

Ifølge dette stykke behandles tvisten i første omgang af Rådet efter proceduren i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union med henblik på bilæggelse. Såfremt det efter en frist på seks måneder ikke har været muligt at nå frem til en bilæggelse, har de medlemsstater, der er parter i tvisten, mulighed for at indbringe spørgsmålet for Domstolen, for at denne kan bilægge tvisten.

Som det er tilfældet med konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, er bestemmelsen om tvister mellem en eller flere medlemsstater og Kommissionen begrænset til de bestemmelser i konventionen, der muligvis vil kunne give anledning til tvister. Dette gælder artikel 1 »Definitioner«, dog udtrykkeligt bortset fra litra c), der definerer en »national tjenestemand« med henvisning udelukkende til de enkelte

medlemsstaters lovgivning, samt artiklerne om passiv og aktiv bestikkelse og ligestilling af bestikkelse af EF-institutionernes medlemmer, for så vidt fællesskabsretten, Fællesskabernes finansielle interesser eller medlemmer af eller tjenestemænd ved Fællesskaberne er berørt.

Ifølge den procedure, der er fastlagt i stk. 2, skal tvister mellem medlemsstater og Kommissionen først søges bilagt ved forhandling. Hvis det ikke er muligt, kan tvisten indbringes for Domstolen.

Domstolens kompetence til at træffe præjudicielle afgørelser vedrørende spørgsmål, som angår fortolkningen af konventionen, jf. stk. 3, gælder ikke alle konventionens bestemmelser, men kun de artikler, som vedrører spørgsmål, der skønnes relevante for fællesskabsretten, hvilket vil sige, at artiklerne vedrørende sanktioner, virksomhedslederens ansvar, kompetenceregler og bestemmelser om retligt samarbejde og anvendelsen af »ne bis in idem«-princippet ikke er omfattet heraf. Denne metode må også betragtes som en nyskabelse sammenlignet med den løsning, man tidligere har benyttet i ovennævnte protokoller til konventioner, som åbner mulighed for fortolkning af alle bestemmelser, uden undtagelse, i disse konventioner og protokoller.

Stk. 4, 5 og 6 bygger på bestemmelserne om præjudicielle afgørelser i protokollen af 29. november 1996 om præjudiciel fortolkning ved De Europæiske Fællesskabers Domstol af konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser⁽³⁾. Ifølge stk. 4 er Domstolens kompetence til at træffe præjudicielle afgørelser betinget af, at den pågældende medlemsstat har accepteret dette i en erklæring. På grundlag af stk. 5 kan erklæringen begrænse muligheden for at anmode Domstolen om at træffe præjudicielle afgørelser til kun at omfatte de af dens retsinstanser, hvis afgørelser efter dens nationale ret ikke kan appelleres. Ifølge stk. 6 finder statuten for Det Europæiske Fællesskabs Domstol og dens procesreglement anvendelse på sager, der er indbragt i medfør af artikel 12.

*Artikel 13***Ikrafttrædelse**

13.1. Denne artikel omhandler konventionens ikrafttræden i overensstemmelse med de relevante regler,

⁽¹⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 2.

⁽²⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 34.

⁽³⁾ EFT C 151 af 20.5.1997, s. 2.

Rådet har fastlagt. Konventionen træder i kraft 90 dage efter, at den sidste medlemsstat har foretaget den i stk. 2 omhandlede notifikation.

- 13.2. Som det har været tilfældet ved indgåelsen af andre konventioner mellem medlemsstaterne, skal det også her fremhæves, at stk. 4 åbner mulighed for, at konventionens bestemmelser kan anvendes inden sin ikrafttræden i det gensidige forhold mellem de medlemsstater, der har deponeret en erklæring herom. En sådan bestemmelse, som ikke findes i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, forekommer berettiget i denne konvention. I førstnævnte konvention er det væsentligt, at alle medlemsstater er lige forpligtede til at beskytte den fælles interesse. Under nærværende konvention, som ikke alene har en målsætning om at beskytte en fælles interesse for alle medlemsstater, men også at beskytte de enkelte medlemsstaters interesser, er der imidlertid ikke noget i vejen for, at to eller flere medlemsstater anvender den i afventning af, at alle medlemsstater vedtager den.

Der mindes om, at hvis konventionen er bragt i anvendelse på et fremskyndet tidspunkt i medfør af stk. 4, vil de medlemsstater, der har afgivet en sådan erklæring, være tvunget til at anvende konventionen i sager, der eventuelt involverer tjenestemænd ved Fællesskaberne, i tilfælde af aktiv eller passiv bestikkelse af sådanne tjenestemænd.

Denne analyse synes bekræftet af stk. 5, som går ud på, at selv om der ikke er afgivet erklæring om at anvende konventionen på et fremskyndet tidspunkt, kan konventionen anvendes på forbindelserne mellem to medlemsstater på grundlag af

bilaterale aftaler alene. Bestemmelsen giver først og fremmest en medlemsstat mulighed for at anvende konventionen på bilateralt grundlag over for en anden medlemsstat, uden at den derfor nødvendigvis er nødt til at lade den gælde for sine egne forbindelser med andre medlemsstater eller over for EF-tjenestemænd.

Under alle omstændigheder finder artikel 12 om Domstolen først anvendelse, når konventionen er trådt i kraft efter at være blevet ratificeret af alle medlemsstater.

Artikel 14

Nye medlemsstaters tiltrædelse

Denne artikel vedrører fremtidige medlemsstaters tiltrædelse af konventionen i overensstemmelse med de regler, der allerede findes i andre unionsinstrumenter. Den eneste særrregel, der bør lægges mærke til, findes i stk. 5, der også gør det muligt for tiltrædende stater at benytte sig af bestemmelsen om fremskyndet anvendelse, hvis konventionen endnu ikke er trådt i kraft på tidspunktet for deres tiltrædelse.

Artikel 15

Forbehold

Ifølge artiklen er forbehold ikke tilladt, bortset fra dem, der udtrykkeligt er nævnt i konventionsteksten, det vil sige de forskellige kompetencebestemmelser bortset fra territorialitetsprincippet (artikel 7) og anvendelsen af »ne bis in idem«-princippet (artikel 10). Et forbehold kan til enhver tid trækkes tilbage ved notifikation herom til Rådets generalsekretær.